

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 17ης Ιουλίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα — Οδηγία 95/46/EK — Άρθρα 2, 12 και 13 — Έννοια του όρου “δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα” — Περιεχόμενο του δικαιώματος προσβάσεως του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα — Δεδομένα που αφορούν αιτούντα άδεια παραμονής και νομική ανάλυση περιλαμβανόμενη σε προπαρασκευαστικό της αποφάσεως διοικητικό έγγραφο — Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Άρθρα 8 και 41»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-141/12 και C-372/12,

με αντικείμενο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, τις οποίες υπέβαλαν το Rechtbank Middelburg (C-141/12) και το Raad van State (C-372/12) (Κάτω Χώρες) με αποφάσεις της 15ης Μαρτίου 2012 και της 1ης Αυγούστου 2012 αντιστοίχως, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 20 Μαρτίου 2012 και στις 3 Αυγούστου 2012, στο πλαίσιο των δικών

Υ.Σ. (C-141/12)

κατά

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel,

και

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (C-372/12)

κατά

M.,

S.,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Pešič (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh, C. Toader και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 3ης Ιουλίου 2013,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- οι Υ.Σ., Μ. και Σ., εκπροσωπούμενοι από τους Β. Scholten, J. Hoftijzer και I. Oomen, advocaten,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Β. Koopman και C. Wissels,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Μ. Smolek,
- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Ε.-Μ. Μαμούνα και Δ. Τσαγκαράκη,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους D. Colas και S. Menez,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer,
- η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. Inez Fernandes και την C. Vieira Guerra,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους Β. Martenczuk και P. van Nuffel, καθώς και την C. ten Dam,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 12ης Δεκεμβρίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία των άρθρων 2, στοιχείο α', 12, στοιχείο α', και 13, παράγραφος 1, στοιχεία δ', στ' και ζ', της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31), καθώς και των άρθρων 8, παράγραφος 2, και 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).
- 2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο δύο ένδικων διαφορών, αφενός, μεταξύ του Υ.Σ., υπηκόου τρίτης χώρας, ο οποίος είχε υποβάλει αίτηση άδειας προσωρινής παραμονής στις Κάτω Χώρες, και του minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (υπουργού αρμοδίου για τη μετανάστευση, την ενσωμάτωση και το άσυλο, στο εξής: minister), και, αφετέρου, μεταξύ, του minister και των Μ. και Σ., επίσης υπηκόων τρίτων χωρών που είχαν υποβάλει αντίστοιχη αίτηση, σχετικά με την άρνηση του minister να χορηγήσει στους προαναφερθέντες υπηκόους τρίτων χωρών αντίγραφο διοικητικού εγγράφου καταρτισθέντος ενόψει της εκδόσεως των αποφάσεων επί των αιτήσεων άδειας διαμονής.

Το νομικό πλαίσιο

Η νομοθεσία της Ένωσης

- 3 Κατά τις αιτιολογικές σκέψεις 25 και 41 της οδηγίας 95/46, η οποία, κατά το άρθρο 1 αυτής, αποσκοπεί στην προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στην εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών:

«(25) οι αρχές της προστασίας δέον να εκφράζονται, αφενός, στις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν πρόσωπα [υπεύθυνα] για την επεξεργασία, όσον αφορά ιδίως την ποιότητα των δεδομένων, την ασφάλεια της τεχνικής, την κοινοποίηση στην αρχή ελέγχου, τις συνθήκες υπό τις οποίες μπορεί να εκτελεσθεί η επεξεργασία και, αφετέρου, με τα δικαιώματα που παρέχονται στα πρόσωπα, τα δεδομένα των οποίων αποτελούν αντικείμενο της επεξεργασίας, προκειμένου να ενημερώνονται επί των δεδομένων, να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά, να ζητούν τη διόρθωσή τους ή ακόμη να αντιτάσσονται στην επεξεργασία τους·

[...]

(41) κάθε πρόσωπο πρέπει να έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που το αφορούν και τα οποία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, προκειμένου να βεβαιώνεται, ιδίως, για την ακρίβειά τους και τον σύννομο χαρακτήρα της επεξεργασίας τους· [...]».

- 4 Η έννοια του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» ορίζεται στο άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας ως «κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί (το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα)».
- 5 Το άρθρο 12 της οδηγίας αυτής, με τίτλο «Δικαίωμα πρόσβασης», ορίζει:

«Τα κράτη μέλη εγγυώνται στα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα το δικαίωμα να λαμβάνουν από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας:

- α) ελεύθερα και απεριόριστα, σε εύλογα διαστήματα και χωρίς υπερβολική καθυστέρηση ή δαπάνη:
- την επιβεβαίωση ότι υπάρχει ή όχι επεξεργασία δεδομένων που τα αφορούν καθώς και πληροφορίες, σχετικά τουλάχιστον με τους σκοπούς της επεξεργασίας, τις κατηγορίες δεδομένων υπό επεξεργασία, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών στις οποίες ανακοινώνονται τα δεδομένα αυτά,
 - τη γνωστοποίηση, με εύληπτο τρόπο, των δεδομένων υπό επεξεργασία καθώς και των διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με την προέλευσή των,
 - [...]
- β) κατά περίπτωση, τη διόρθωση, τη διαγραφή ή το κλείδωμα των δεδομένων των οποίων η επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, ιδίως λόγω ελλιπούς ή ανακριβούς χαρακτήρα των δεδομένων·
- γ) την κοινοποίηση σε τρίτους, στους οποίους έχουν ανακοινωθεί τα δεδομένα, κάθε διόρθωσης, διαγραφής ή κλειδώματος που διενεργείται σύμφωνα με το στοιχείο β', εφόσον τούτο δεν είναι αδύνατον ή δεν προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες.»

6 Κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46, με τίτλο «Εξαιρέσεις και περιορισμοί»:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν με νομοθετικά μέτρα την εμβέλεια των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου [...] 12 [...], όταν ο περιορισμός αυτός απαιτείται για τη διαφύλαξη:

[...]

δ) της πρόληψης, διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης παραβάσεων του ποινικού νόμου ή της δεοντολογίας των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματιών·

[...]

στ) αποστολής ελέγχου, επιθεώρησης ή ρυθμιστικών καθηκόντων που συνδέονται, έστω και ευκαιριακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία γ', δ' και ε'·

ζ) της προστασίας του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων.»

7 Το άρθρο 14 της εν λόγω οδηγίας ορίζει ότι τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν στο πρόσωπο το οποίο αφορούν τα δεδομένα το δικαίωμα, υπό προϋποθέσεις, να αντιτάσσεται στην επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν.

8 Κατά τα άρθρα 22 και 23, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να προσφύγει δικαστικώς σε περίπτωση προσβολής δικαιωμάτων κατοχυρωμένων από την εθνική νομοθεσία που εφαρμόζεται στη σχετική επεξεργασία και ότι κάθε πρόσωπο θιγόμενο από αθέμιτη επεξεργασία ή κάθε άλλη ενέργεια που δεν συμβιβάζεται με τις εθνικές διατάξεις εφαρμογής της παρούσας οδηγίας έχει δικαίωμα αποκατάστασης της επελθούσας ζημίας από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας.

Η ολλανδική νομοθεσία

9 Τα άρθρα 2, 12 και 13 της οδηγίας 95/46 μεταφέρθηκαν στην ολλανδική έννομη τάξη με τα άρθρα 1, 35 και 43, αντιστοίχως, του νόμου περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (*Wet bescherming persoonsgegevens*, στο εξής: *Wbp*).

10 Το άρθρο 35 του *Wbp* προβλέπει τα εξής:

«Το πρόσωπο το οποίο αφορούν τα δεδομένα έχει το δικαίωμα, ελεύθερα και απεριόριστα, σε εύλογα διαστήματα, να ζητεί από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας να του γνωστοποιεί αν υπάρχει επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Ο υπεύθυνος γνωστοποιεί εγγράφως στο πρόσωπο αυτό, εντός τεσσάρων εβδομάδων, εάν υφίσταται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

Εφόσον υφίσταται επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, η γνωστοποίηση περιλαμβάνει συνοπτική, αλλά πλήρη έκθεση των δεδομένων κατά τρόπο εύληπτο, περιγραφή του σκοπού ή των σκοπών της επεξεργασίας, τις κατηγορίες των υπό επεξεργασία δεδομένων και τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών στις οποίες ανακοινώνονται τα δεδομένα αυτά, καθώς και πληροφορίες σχετικά με την προέλευση των δεδομένων.»

- 11 Κατά το άρθρο 43, στοιχείο ε', του Wbp, ο υπεύθυνος μπορεί να μη δεχθεί την εφαρμογή του άρθρου 35, εφόσον τούτο είναι απαραίτητο για την προστασία του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων.
- 12 Κατά το άρθρο 29, παράγραφος 1, στοιχείο α', του νόμου του 2000 περί αλλοδαπών (Vreemdelingenwet 2000, στο εξής: Vw 2000), σε αλλοδαπό ο οποίος έχει το καθεστώς του πρόσφυγα χορηγείται προσωρινή άδεια διαμονής. Κατά το άρθρο 29, παράγραφος 1, στοιχείο β', του νόμου αυτού, τέτοια άδεια χορηγείται και στον αλλοδαπό ο οποίος αποδεικνύει ότι ευλόγως πιθανολογείται ότι, σε περίπτωση απελάσεως, διατρέχει πραγματικό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να εκτελεστεί, κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια ή μεταχείριση ή κυρώσεις απάνθρωπες ή μειωτικές της προσωπικότητάς του ή διατρέχει σοβαρό και συγκεκριμένο κίνδυνο για τη ζωή του ως αμάχου, λόγω εγχώριας ή διεθνούς ένοπλης συγκρούσεως.

Οι διαφορές των κύριων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 13 Ο υπάλληλος της υπηρεσίας μεταναστεύσεως και πολιτογραφήσεων που είναι επιφορτισμένος με την εξέταση της αιτήσεως άδειας διαμονής καταρτίζει, εφόσον δεν έχει αρμοδιότητα υπογραφής, σχέδιο αποφάσεως το οποίο τίθεται στην κρίση αναθεωρητή της υπηρεσίας. Ο υπάλληλος επισυνάπτει στο σχέδιο αποφάσεως έγγραφο με το οποίο εκθέτει στον αναθεωρητή τους λόγους στους οποίους στηρίζεται το σχέδιο αποφάσεως που έχει καταρτίσει (στο εξής: πρακτικό). Εάν ο εν λόγω υπάλληλος διαθέτει ο ίδιος αρμοδιότητα υπογραφής, το πρακτικό δεν υποβάλλεται στον αναθεωρητή, αλλά χρησιμοποιείται, σε εσωτερικό επίπεδο, ως αιτιολογική έκθεση της διαδικασίας λήψεως της αποφάσεως, προς δικαιολόγηση της ληφθείσας αποφάσεως. Το πρακτικό αποτελεί μέρος της προπαρασκευαστικής διαδικασίας στο εσωτερικό της εν λόγω υπηρεσίας, αλλά όχι της τελικής αποφάσεως, μολοντί ορισμένες από τις εκτιμήσεις που περιλαμβάνονται σε αυτό ενδέχεται να συμπεριληφθούν στην αιτιολογία της εν λόγω αποφάσεως.
- 14 Κατά κανόνα, το πρακτικό περιέχει τα εξής στοιχεία: όνομα, αριθμό τηλεφώνου και γραφείου του αρμοδίου για την κατάρτιση της αποφάσεως υπαλλήλου, τετραγωνίδια για τις μονογραφές και τα ονόματα των αναθεωρητών, στοιχεία σχετικά με τον αιτούντα όπως όνομα, ημερομηνία γεννήσεως, υπηκοότητα, φύλο, εθνότητα, θρησκεία και γλώσσα, στοιχεία σχετικά με το ιστορικό της διαδικασίας, στοιχεία σχετικά με τις δηλώσεις του αιτούντος και τα έγγραφα που αυτός κατέθεσε, τις εφαρμοστέες νομικές διατάξεις και, τέλος, αξιολόγηση των ανωτέρω στοιχείων υπό το πρίσμα των εφαρμοστέων νομικών διατάξεων. Η αξιολόγηση αυτή αποκαλείται «νομική ανάλυση».
- 15 Αναλόγως της περιπτώσεως, η έκταση της νομικής αναλύσεως κυμαίνεται από μερικές γραμμές μέχρι μερικές σελίδες. Στο πλαίσιο μιας ενδελεχούς αναλύσεως, ο αρμόδιος για την κατάρτιση της αποφάσεως υπάλληλος εξετάζει καταρχάς την αξιοπιστία των δηλώσεων και αναφέρει τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι ο αιτών δικαιούται ή όχι άδεια διαμονής. Σε μια συνοπτική ανάλυση, γίνεται αναφορά μόνο σε συγκεκριμένη πολιτική κατεύθυνση που ακολουθείται.
- 16 Έως τις 14 Ιουλίου 2009, σύμφωνα με την ακολουθούμενη πρακτική, ο minister κοινοποιούσε το πρακτικό κατόπιν απλής αιτήσεως. Θεωρώντας ότι, λόγω του μεγάλου αριθμού των αιτήσεων αυτών, προκαλείται μεγάλος φόρτος εργασίας, ότι οι ενδιαφερόμενοι συχνά ερμηνεύουν εσφαλμένα τις νομικές αναλύσεις που περιλαμβάνονται στα κοινοποιούμενα πρακτικά και ότι, λόγω της κοινοποίησης των πρακτικών, περιορίζεται όλο και περισσότερο η ανταλλαγή απόψεων εντός της υπηρεσίας μεταναστεύσεως και πολιτογραφήσεων, ο minister εγκατέλειψε την πρακτική αυτή.
- 17 Έκτοτε, οι αιτήσεις κοινοποιήσεως πρακτικού απορρίπτονται συστηματικά. Αντί του αντιγράφου του πρακτικού, ο αιτών λαμβάνει πλέον μια ανακεφαλαίωση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στο έγγραφο αυτό, καθώς και πληροφορίες σχετικά με την προέλευση των δεδομένων αυτών και, ενδεχομένως, των οργανισμών στους οποίους κοινοποιήθηκαν τα δεδομένα αυτά.

Η υπόθεση C-141/12

- 18 Στις 13 Ιανουαρίου 2009 ο Υ.Σ. υπέβαλε αίτηση άδειας προσωρινής διαμονής βάσει της νομοθεσίας περί ασύλου. Η αίτηση απορρίφθηκε με απόφαση της 9ης Ιουνίου 2009. Η απόφαση αυτή ανακλήθηκε με έγγραφο της 9ης Απριλίου 2010 και η ως άνω αίτηση απορρίφθηκε εκ νέου με απόφαση της 6ης Ιουλίου 2010.
- 19 Με έγγραφο της 10ης Σεπτεμβρίου 2010, ο Υ.Σ. ζήτησε να του κοινοποιηθεί το σχετικό με την απόφαση της 6ης Ιουλίου 2010 πρακτικό.
- 20 Το αίτημα κοινοποίησεως απορρίφθηκε με απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2010. Στην απόφαση, πάντως, αναφέρονται συνοπτικά τα περιλαμβανόμενα στο πρακτικό στοιχεία, η προέλευση των στοιχείων, καθώς και οι φορείς στους οποίους διαβιβάστηκαν. Ο Υ.Σ. άσκησε διοικητική ένσταση κατά της απορριπτικής αποφάσεως, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση της 22ας Μαρτίου 2011.
- 21 Ο Υ.Σ. άσκησε τότε προσφυγή κατά της αποφάσεως της 22ας Μαρτίου 2011 ενώπιον του Rechtbank Middelburg (πρωτοβάθμιο δικαστήριο του Middelburg), υποστηρίζοντας ότι η απόρριψη του αιτήματός του για πρόσβαση στο προαναφερθέν πρακτικό δεν έχει έρεισμα στον νόμο.
- 22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Rechtbank Middelburg αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Αποτελούν τα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο πρακτικό και αφορούν τον ενδιαφερόμενο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της [οδηγίας 95/46];
 - 2) Αποτελεί η νομική ανάλυση που περιλαμβάνεται στο πρακτικό δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια της προαναφερθείσας διατάξεως;
 - 3) Αν το Δικαστήριο αποφανθεί ότι τα προαναφερθέντα δεδομένα αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, υποχρεούται, δυνάμει του άρθρου 12 της [οδηγίας 95/46] και του άρθρου 8, παράγραφος 2, του Χάρτη, η δημόσια αρχή/αρμόδια για την επεξεργασία αρχή να παράσχει στον ενδιαφερόμενο πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα;
 - 4) Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα να επικαλεστεί απευθείας το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αποτελεί το "νόμιμο συμφέρον της εμπιστευτικότητας της διαδικασίας εκδόσεως της αποφάσεως" νόμιμο λόγο για τη μη παροχή προσβάσεως στο πρακτικό;
 - 5) Σε περίπτωση που το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ζητεί πρόσβαση στο πρακτικό, υποχρεούται η δημόσια αρχή/αρμόδια για την επεξεργασία αρχή, να του χορηγήσει, στο πλαίσιο ασκήσεως του δικαιώματος προσβάσεως, αντίγραφο του εγγράφου αυτού;»

Η υπόθεση C-372/12

Η διαφορά όσον αφορά τη Μ.

- 23 Με απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 2009, ο minister χορήγησε στη Μ. άδεια διαμονής ως έχουσα υποβάλει αίτηση ασύλου, βάσει του άρθρου 29, παράγραφος 1, στοιχείο b, του Vw 2000. Η απόφαση αυτή δεν ήταν αιτιολογημένη, υπό την έννοια ότι δεν αναφερόταν ο τρόπος με τον οποίο η υπηρεσία μετανάστευσης και πολιτογραφήσεων είχε εξετάσει την υπόθεση.

- 24 Με έγγραφο της 30ής Οκτωβρίου 2009, η Μ. ζήτησε βάσει του άρθρου 35 του Wbp να της αποσταλεί το σχετικό με την απόφαση αυτή πρακτικό.
- 25 Με απόφαση της 4ης Νοεμβρίου 2009, ο minister αρνήθηκε στη Μ. την πρόσβαση στο πρακτικό αυτό. Στήριξε την απόφασή του αυτή στο άρθρο 43, στοιχείο ε', του Wbp, θεωρώντας ότι η πρόσβαση σε ένα τέτοιο έγγραφο ενδέχεται να περιορίσει την ελευθερία του αρμοδίου για την κατάρτισή του υπαλλήλου να διατυπώσει επιχειρήματα και σκέψεις που μπορούν να έχουν σημασία στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως της αποφάσεως.
- 26 Μετά την απόρριψη της διοικητικής ενστάσεως κατά προαναφερθείσας αρνητικής αποφάσεως με απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2010, η Μ. άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Rechtbank Middelburg. Με απόφαση της 16ης Ιουνίου 2011, το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι το συμφέρον που επικαλέστηκε ο minister για να αρνηθεί την πρόσβαση στο πρακτικό δεν προστατεύεται από το άρθρο 43, στοιχείο ε, του Wbp και ακύρωσε την απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2010 ως στηριζόμενη σε νομικώς εσφαλμένη αιτιολογία. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ακόμη ότι δεν συντρέχει λόγος να διατηρηθούν τα έννομα αποτελέσματα της αποφάσεως αυτής, διότι ο minister, κατά παράβαση του άρθρου 35, παράγραφος 2, του Wbp, δεν παρέσχε πρόσβαση στην περιλαμβανόμενη στο πρακτικό νομική ανάλυση, από την οποία θα μπορούσε να προκύψουν οι λόγοι για τους οποίους η Μ. δεν πρέπει να θεωρηθεί πρόσφυγας υπό την έννοια του άρθρου 29, παράγραφος 1, στοιχείο α, του Vw 2000.

Η διαφορά ως προς τον S.

- 27 Με μη αιτιολογημένη απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 2010, ο minister χορήγησε στον S. προσωρινή κανονική άδεια διαμονής λόγω «δραματικών περιστάσεων». Με έγγραφο της 19ης Φεβρουαρίου 2010, ο S. ζήτησε βάσει του άρθρου 35 του Wbp να του γνωστοποιηθεί το σχετικό με την απόφαση αυτή πρακτικό.
- 28 Το αίτημα απορρίφθηκε με απόφαση της 31ης Μαρτίου 2010, η οποία επικυρώθηκε, κατόπιν διοικητικής ενστάσεως, με απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2010. Με τη δεύτερη αυτή απόφαση, ο minister υποστήριξε ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στο πρακτικό παρατίθενται στην απόφαση της 31ης Μαρτίου 2010 και ότι με αυτήν δίδεται απάντηση στο αίτημα προσβάσεως. Ανέφερε επίσης ότι ο Wbp δεν παρέχει δικαίωμα προσβάσεως στο πρακτικό.
- 29 Με απόφαση της 4ης Αυγούστου 2011, το Rechtbank Amsterdam (πρωτοβάθμιο δικαστήριο του Άμστερνταμ) έκρινε βάσιμη την προσφυγή που είχε ασκήσει ο S. κατά της αποφάσεως της 21ης Οκτωβρίου 2010 και ακύρωσε την απόφαση αυτή. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι το επίμαχο πρακτικό δεν περιλαμβάνει άλλα στοιχεία πέραν των προσωπικού χαρακτήρα δεδομένων του S., ότι αυτός έχει βάσει του Wbp δικαίωμα προσβάσεως στα δεδομένα αυτά και ότι η άρνηση του minister είναι πλημμελώς αιτιολογημένη.
- 30 Στο πλαίσιο αμφοτέρων των διαφορών, ο minister αποφάσισε να προσφύγει στο Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας).
- 31 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Raad van State αποφάσισε να συνεκδικάσει τις υποθέσεις των Μ. και S., να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχει το άρθρο 12, αρχή και στοιχείο α', δεύτερη περίπτωση, της [οδηγίας 95/46] την έννοια ότι υφίσταται δικαίωμα λήψεως αντιγράφου των εγγράφων στα οποία έγινε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ή αρκεί να δοθεί με εύληπτο τρόπο μια πλήρης εικόνα αυτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα;

- 2) Έχουν οι λέξεις “δικαίωμα προσβάσεως” που περιλαμβάνονται στο άρθρο 8, παράγραφος 2, του [Χάρτη] την έννοια ότι υφίσταται δικαίωμα λήψεως αντιγράφου των εγγράφων στα οποία έγινε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ή αρκεί να δοθεί με εύληπτο τρόπο μια πλήρης εικόνα των δεδομένων αυτών κατά το άρθρο 12, αρχή και στοιχείο α', δεύτερη περίπτωση, της [οδηγίας 95/46];
 - 3) Απευθύνεται το άρθρο 41, παράγραφος 2, αρχή και στοιχείο β', του [Χάρτη] επίσης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης κατά το άρθρο 51, παράγραφος 1, του ίδιου Χάρτη;
 - 4) Συνιστά το γεγονός ότι, συνακόλουθα με την παροχή προσβάσεως σε “πρακτικά”, πλέον δεν εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους προτείνεται η έκδοση συγκεκριμένης αποφάσεως, πράγμα που δεν είναι ευνοϊκό ούτε για την απρόσκοπτη ανταλλαγή απόψεων εντός της περί ης πρόκειται δημόσιας αρχής ούτε για την εύρυθμη διεξαγωγή της διαδικασίας διαμορφώσεως αποφάσεως, δικαιολογημένο συμφέρον εμπιστευτικότητας υπό την έννοια του άρθρου 41, παράγραφος 2, αρχή και στοιχείο β', του [Χάρτη];
 - 5) Δύναται μια νομική ανάλυση, όπως αυτή που περιλαμβάνεται σε ένα “πρακτικό”, να θεωρηθεί δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα υπό την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της [οδηγίας 95/46];
 - 6) Ανήκει στην προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων υπό την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, αρχή και στοιχείο ζ', της [οδηγίας 95/46] επίσης το συμφέρον απρόσκοπτης ανταλλαγής απόψεων εντός της περί ης πρόκειται δημόσιας αρχής; Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, δύναται το συμφέρον αυτό να εμπίπτει στο άρθρο 13, παράγραφος 1, αρχή και στοιχεία δ' ή στ', της οδηγίας αυτής;»
- 32 Με απόφαση της 30ής Απριλίου 2013, αποφασίστηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων C-141/12 και C-372/12 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος στην υπόθεση C-141/12, καθώς και επί του πέμπτου ερωτήματος στην υπόθεση C-372/12, σχετικά με την έννοια του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»

- 33 Με το πρώτο και το δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-141/12, καθώς και με το πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-372/12, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν τα δεδομένα σχετικά με τον αιτούντα άδεια διαμονής και η νομική ανάλυση που περιλαμβάνονται στο πρακτικό αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46.
- 34 Ενώ όλοι οι ενδιαφερόμενοι που διατύπωσαν την άποψή τους επί του ζητήματος αυτού θεωρούν ότι τα δεδομένα σχετικά με τον αιτούντα άδεια διαμονής, τα οποία περιλαμβάνονται στο πρακτικό, εμπίπτουν στην έννοια του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» και, ως εκ τούτου, πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση στο πρώτο ερώτημα στο πλαίσιο της υποθέσεως C-141/12, υπάρχει διάσταση απόψεων όσον αφορά τη νομική ανάλυση που περιλαμβάνεται στο εν λόγω διοικητικό έγγραφο, το οποίο αποτελεί αντικείμενο του δεύτερου ερωτήματος στην ίδια υπόθεση, καθώς και του πέμπτου ερωτήματος στην υπόθεση C-372/12.
- 35 Τόσο οι Υ.Σ., Μ. και Σ., όσο και η Ελληνική, η Αυστριακή και η Πορτογαλική Κυβέρνηση, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζουν ότι η νομική ανάλυση, στον βαθμό που σχετίζεται με συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο και στηρίζεται στην προσωπική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά του προσώπου

αυτού, εμπίπτει στην έννοια αυτή. Η Ελληνική Κυβέρνηση και η Επιτροπή διευκρινίζουν, ωστόσο, ότι τούτο ισχύει μόνο για τις νομικές αναλύσεις που περιέχουν στοιχεία σχετικά με φυσικό πρόσωπο και όχι για εκείνες που περιέχουν μόνο μια αφηρημένη νομική ερμηνεία, ενώ οι Μ. και Σ. υποστηρίζουν ότι ακόμη και μια τέτοια αφηρημένη ερμηνεία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της προαναφερθείσας διατάξεως, εφόσον έχει καθοριστική σημασία για την εξέταση της αιτήσεως άδειας διαμονής και εφαρμόζεται συγκεκριμένα ως προς τον αιτούντα.

- 36 Αντιθέτως, η Ολλανδική, η Τσεχική και η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι η νομική ανάλυση που περιλαμβάνεται στο πρακτικό δεν εμπίπτει στην έννοια του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα».
- 37 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά τον ορισμό του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46, ο όρος «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» περιλαμβάνει «κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί».
- 38 Δεν υπάρχει, ωστόσο, αμφιβολία ότι τα σχετικά με τον αιτούντα άδεια διαμονής στοιχεία που περιλαμβάνονται στο πρακτικό, όπως το όνομα, η ημερομηνία γεννήσεως, η υπηκοότητα, το φύλο, η εθνότητα, η θρησκεία και η γλώσσα, αποτελούν πληροφορίες που αναφέρονται στο εν λόγω φυσικό πρόσωπο, του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί στο πρακτικό αυτό, ιδίως διά του ονόματός του, και ότι, ως εκ τούτου, οι πληροφορίες αυτές πρέπει να χαρακτηριστούν ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» (βλ., συναφώς, μεταξύ άλλων, απόφαση Huber, C-524/06, EU:C:2008:724, σκέψεις 31 και 43).
- 39 Όσον αφορά, αντιθέτως, τη νομική ανάλυση που περιλαμβάνεται στο εν λόγω πρακτικό, διαπιστώνεται ότι αυτή, μολοντί βεβαίως μπορεί να περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εντούτοις δεν αποτελεί αυτή καθαυτήν τέτοιο δεδομένο κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46.
- 40 Συγκεκριμένα, όπως ουσιαστικά επισήμανε η γενική εισαγγελέας με το σημείο 59 των προτάσεών της, καθώς και η Ολλανδική, η Τσεχική και η Γαλλική Κυβέρνηση μια τέτοια νομική ανάλυση δεν συνιστά πληροφορία που αφορά τον αιτούντα άδεια διαμονής, αλλά μάλλον, εφόσον δεν περιορίζεται σε μια αποκλειστικά αφηρημένη ερμηνεία της νομοθεσίας, πληροφορία που αφορά την ερμηνεία και εφαρμογή, από την αρμόδια αρχή, της εν λόγω νομοθεσίας στην περίπτωση του αιτούντος, του οποίου η προσωπική κατάσταση διαπιστώνεται βάσει των σχετικών με το πρόσωπο αυτό δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έχει στη διάθεσή της η εν λόγω αρμόδια αρχή.
- 41 Η ερμηνεία αυτή του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», κατά την έννοια της οδηγίας 95/46, προκύπτει όχι μόνον από το γράμμα του άρθρου 2, στοιχείο α', αλλά επιβεβαιώνεται και από τον σκοπό και την οικονομία της διατάξεως αυτής.
- 42 Κατά το άρθρο 1 της εν λόγω οδηγίας, σκοπός της είναι η προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ούτως ώστε να καθίσταται δυνατή η ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών μεταξύ των κρατών μελών.
- 43 Κατά την εικοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 95/46, οι προβλεπόμενες από αυτήν αρχές της προστασίας των φυσικών προσώπων εκφράζονται, αφενός, στις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν τα πρόσωπα που επεξεργάζονται τα σχετικά με τα φυσικά πρόσωπα δεδομένα και, αφετέρου, με τα δικαιώματα που παρέχονται στα φυσικά πρόσωπα τα δεδομένα των οποίων αποτελούν αντικείμενο της επεξεργασίας, ώστε να ενημερώνονται για τα δεδομένα, να έχουν πρόσβαση σε αυτά, να ζητούν τη διόρθωσή τους ή και να αντιτάσσονται στην επεξεργασία τους υπό ορισμένες συνθήκες.
- 44 Όσον αφορά τα προαναφερθέντα δικαιώματα του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα, όπως αυτά προβλέπονται από την οδηγία 95/46, επισημαίνεται ότι η προστασία του θεμελιώδους δικαιώματος στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, ότι το πρόσωπο αυτό

βεβαιώνεται ότι η επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα γίνεται κατά ακριβή και νόμιμο τρόπο. Για να έχει ο ενδιαφερόμενος αυτή τη βεβαιότητα, όπως προκύπτει από την τεσσαρακοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, το άρθρο 12, στοιχείο α', αυτής του παρέχει δικαίωμα προσβάσεως στα δεδομένα που τον αφορούν και τα οποία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας. Το εν λόγω δικαίωμα προσβάσεως είναι αναγκαίο, προκειμένου, μεταξύ άλλων, ο ενδιαφερόμενος να μπορεί να απαιτήσει από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας να διορθώσει, να διαγράψει ή να κλειδώσει τα δεδομένα του και, κατά συνέπεια, να ασκήσει το δικαίωμα του άρθρου 12, στοιχείο β', της οδηγίας (βλ., συναφώς, απόφαση *Rijkeboer*, C-553/07, EU:C:2009:293, σκέψεις 49 και 51).

- 45 Ωστόσο, κατ' αντίθεση προς τα σχετικά με τον αιτούντα άδεια διαμονής δεδομένα που περιέχονται στο πρακτικό και τα οποία αποτελούν το πραγματικό υπόβαθρο της περιλαμβανόμενης σε αυτό νομικής αναλύσεως, δεν χωρεί, όπως επισήμαναν η Ολλανδική και η Γαλλική Κυβέρνηση, εξακριβωση του περιεχομένου αυτής καθαυτήν της νομικής αναλύσεως από τον αιτούντα άδεια διαμονής και διόρθωσή του βάσει του άρθρου 12, στοιχείο β', της οδηγίας 95/46.
- 46 Υπό τις συνθήκες αυτές, η επέκταση του δικαιώματος προσβάσεως του αιτούντος άδεια διαμονής στην προαναφερθείσα νομική ανάλυση θα εξυπηρετούσε ουσιαστικά όχι την επίτευξη του σκοπού της οδηγίας αυτής, ο οποίος συνίσταται στην προστασία της ιδιωτικής ζωής του εν λόγω αιτούντος από την επεξεργασία δεδομένων που τον αφορούν, αλλά την εξασφάλιση του δικαιώματος προσβάσεως σε διοικητικά έγγραφα, η οποία, όμως, δεν αποτελεί αντικείμενο της οδηγίας 95/46.
- 47 Σε ανάλογο πλαίσιο, σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, η οποία ρυθμίζεται, αφενός, από τον κανονισμό (ΕΚ) 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 2001, L 8, σ. 1), και, αφετέρου, τον κανονισμό (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43), το Δικαστήριο έχει αποφανθεί, με τη σκέψη 49 της αποφάσεως *Επιτροπή κατά Bavarian Lager* (C-28/08 P, EU:C:2010:378), ότι οι εν λόγω κανονισμοί επιδιώκουν διαφορετικούς σκοπούς και ότι, σε αντίθεση με τον κανονισμό 1049/2001, ο κανονισμός 45/2001 δεν αποσκοπεί στην εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής διαφάνειας στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων εκ μέρους των δημόσιων αρχών στην προώθηση της ασκήσεως ορθής διοικητικής πρακτικής, διά της διευκολύνσεως της ασκήσεως του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα. Η διαπίστωση αυτή ισχύει και για την οδηγία 95/46, η οποία ουσιαστικά επιδιώκει σκοπό αντίστοιχο με αυτόν του κανονισμού 45/2001.
- 48 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-141/12, καθώς και στο πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-372/12 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα δεδομένα σχετικά με τον αιτούντα άδεια διαμονής τα οποία περιέχει το πρακτικό και, ενδεχομένως, η νομική ανάλυση που περιλαμβάνεται σε αυτό αποτελούν «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46, ενώ, αντιθέτως, ο χαρακτηρισμός αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός για τη νομική ανάλυση αυτή καθαυτήν.

Επί του έκτου ερωτήματος στην υπόθεση C-372/12, σχετικά με τη δυνατότητα περιορισμού του δικαιώματος προσβάσεως

- 49 Δεδομένης της απαντήσεως στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-141/12 και στο πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-372/12, και κατόπιν της διευκρινίσεως του αιτούντος δικαστηρίου ότι η απάντηση στο έκτο ερώτημα στην υπόθεση C-372/12 είναι απαραίτητη μόνον εάν γίνει δεκτό ότι η νομική ανάλυση που περιλαμβάνεται στο πρακτικό πρέπει να χαρακτηριστεί ως δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα, παρέλκει η απάντηση στο έκτο ερώτημα.

Επί του τρίτου και του πέμπτου ερωτήματος στην υπόθεση C-141/12 και επί του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος στην υπόθεση C-372/12, σχετικά με το περιεχόμενο του δικαιώματος προσβάσεως

- 50 Με το τρίτο και το πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-141/12 και με το πρώτο και το δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-372/12, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν, ουσιαστικά, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 12, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 και το άρθρο 8, παράγραφος 2, του Χάρτη έχουν την έννοια ότι ο αιτών άδεια διαμονής έχει δικαίωμα προσβάσεως στα περιλαμβανόμενα στο πρακτικό δεδομένα που τον αφορούν και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, εάν το δικαίωμα προσβάσεως συνεπάγεται υποχρέωση των αρμοδίων αρχών να του παρέχουν αντίγραφο του πρακτικού αυτού ή εάν αρκεί να του παρέχουν με εύληπτο τρόπο πλήρη εικόνα αυτών των δεδομένων.
- 51 Όλοι οι μετέχοντες στη δίκη ενώπιον του Δικαστηρίου συμφωνούν ότι το άρθρο 12, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 παρέχει στον αιτούντα άδεια διαμονής δικαίωμα προσβάσεως στο σύνολο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στο πρακτικό, πλην όμως οι απόψεις τους όσον αφορά το συγκεκριμένο περιεχόμενο του δικαιώματος αυτού διαφέρουν ανάλογα με την ερμηνεία που δίνουν στον όρο «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα».
- 52 Όσον αφορά τον τρόπο ασκήσεως του δικαιώματος προσβάσεως, οι Υ.Σ., Μ. και Σ., καθώς και η Ελληνική Κυβέρνηση φρονούν ότι ο αιτών έχει δικαίωμα να λάβει αντίγραφο του πρακτικού. Συγκεκριμένα, μόνον εάν του χορηγηθεί αντίγραφο μπορεί ο αιτών να βεβαιωθεί ότι έχει στην κατοχή του όλα τα περιλαμβανόμενα στο πρακτικό δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν.
- 53 Αντιθέτως, κατά την Ολλανδική, την Τσεχική, τη Γαλλική και την Πορτογαλική Κυβέρνηση, καθώς και κατά την Επιτροπή, ούτε το άρθρο 12, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 ούτε το άρθρο 8, παράγραφος 2, του Χάρτη υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να χορηγούν αντίγραφο του πρακτικού στον αιτούντα άδεια διαμονής. Συγκεκριμένα, υπάρχουν άλλες δυνατότητες κοινοποιήσεως, κατά τρόπο εύληπτο, των περιλαμβανόμενων σε ένα τέτοιο έγγραφο δεδομένων, όπως είναι, μεταξύ άλλων, η παροχή, κατά τρόπο εύληπτο, πλήρους εικόνας των εν λόγω δεδομένων.
- 54 Υπενθυμίζεται, καταρχάς, ότι οι διατάξεις της οδηγίας 95/46, στο μέτρο που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία μπορούν να οδηγήσουν σε προσβολή των θεμελιωδών ελευθεριών και, ειδικότερα, του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, πρέπει οπωσδήποτε να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα των θεμελιωδών δικαιωμάτων, τα οποία, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών του δικαίου, την τήρηση του οποίου διασφαλίζει το Δικαστήριο και είναι πλέον κατοχυρωμένα με τον Χάρτη (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Connolly κατά Επιτροπής, C-274/99 P, EU:C:2001:127, σκέψη 37· Österreichischer Rundfunk κ.λπ., C-465/00, C-138/01 και C-139/01, EU:C:2003:294, σκέψη 68, καθώς και Google Spain και Google, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 68).
- 55 Το άρθρο 8 του Χάρτη, με το οποίο κατοχυρώνεται το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προβλέπει μεταξύ άλλων, στην παράγραφο 2, ότι κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν. Η απαίτηση αυτή υλοποιείται με το άρθρο 12, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 (βλ., συναφώς, απόφαση Google Spain και Google, EU:C:2014:317, σκέψη 69).
- 56 Η διάταξη αυτή της οδηγίας 95/46 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη εγγυώνται στα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα το δικαίωμα να λαμβάνουν από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας, ελεύθερα και απεριόριστα, σε εύλογα διαστήματα και χωρίς υπερβολική καθυστέρηση ή δαπάνη, τη γνωστοποίηση, με εύληπτο τρόπο, των δεδομένων υπό επεξεργασία, καθώς και των διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με την προέλευσή τους.

- 57 Επομένως, η οδηγία 95/46 υποχρεώνει μεν τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να λαμβάνουν από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γνωστοποίηση όλων των υπό επεξεργασία δεδομένων που τους αφορούν, πλην όμως αφήνει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να καθορίζουν τη συγκεκριμένη υλική μορφή αυτής της γνωστοποίησης, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή πραγματοποιείται κατά «τρόπο εύληπτο», δηλαδή κατά τρόπο που να επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να βεβαιώνεται για την ακρίβεια των δεδομένων αυτών και για τη σύμφωνη με την οδηγία επεξεργασία τους, ούτως ώστε να μπορεί ενδεχομένως να ασκήσει τα δικαιώματα που του απονέμουν τα άρθρα 12, στοιχεία β' και γ', 14, 22 και 23 της οδηγίας αυτής (βλ., συναφώς, απόφαση Rijkeboer, EU:C:2009:293, σκέψεις 51 και 52).
- 58 Επομένως, εφόσον ο σκοπός που επιδιώκεται με το δικαίωμα προσβάσεως εξυπηρετείται πλήρως από άλλη μορφή γνωστοποίησης, το πρόσωπο το οποίο αφορούν τα δεδομένα δεν μπορεί να προβάλει, ούτε βάσει του άρθρου 12, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 ούτε βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 2, του Χάρτη, δικαίωμα λήψεως αντιγράφου του εγγράφου ή του πρωτότυπου αρχείου στο οποίο περιλαμβάνονται τα δεδομένα αυτά. Προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να μην έχει πρόσβαση σε άλλα στοιχεία, πέραν των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν, μπορεί να του χορηγηθεί αντίγραφο του πρωτότυπου εγγράφου ή αρχείου με απόκρυψη των εν λόγω λοιπών στοιχείων.
- 59 Σε περιπτώσεις όπως αυτές που αποτελούν αντικείμενο των υποθέσεων των κύριων δικών, από την απάντηση που δόθηκε με τη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι μόνον τα δεδομένα σχετικά με τον αιτούντα άδεια διαμονής τα οποία περιέχει το πρακτικό και, ενδεχομένως, η νομική ανάλυση που περιλαμβάνεται σε αυτό αποτελούν «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46. Κατά συνέπεια, το δικαίωμα προσβάσεως που ο εν λόγω αιτών μπορεί να επικαλεστεί δυνάμει του άρθρου 12, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 και του άρθρου 8, παράγραφος 2, του Χάρτη αφορά μόνον τα δεδομένα αυτά. Για να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, αρκεί να δοθεί στον αιτούντα άδεια διαμονής πλήρης εικόνα των δεδομένων αυτών κατά τρόπο εύληπτο, δηλαδή κατά τρόπο που να επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να βεβαιώνεται για την ακρίβεια των δεδομένων αυτών και για τη σύμφωνη με την οδηγία επεξεργασία τους, ούτως ώστε να μπορεί ενδεχομένως να ασκήσει τα δικαιώματα που του απονέμουν τα άρθρα 12, στοιχεία β' και γ', 14, 22 και 23 της εν λόγω οδηγίας.
- 60 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι στο τρίτο και στο πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-141/12 και στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-372/12 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 και το άρθρο 8, παράγραφος 2, του Χάρτη έχουν την έννοια ότι ο αιτών άδεια διαμονής έχει δικαίωμα προσβάσεως στο σύνολο των περιλαμβανόμενων στο πρακτικό δεδομένων που τον αφορούν και τα οποία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρμόδιες εθνικές διοικητικές αρχές κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής. Για την άσκηση του δικαιώματος αυτού, αρκεί να δοθεί στον αιτούντα πλήρης εικόνα των δεδομένων αυτών κατά τρόπο εύληπτο, δηλαδή κατά τρόπο που να επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να βεβαιώνεται για την ακρίβεια των δεδομένων αυτών και για τη σύμφωνη με την οδηγία επεξεργασία τους, ούτως ώστε να μπορεί ενδεχομένως να ασκήσει τα δικαιώματα που απορρέουν από την εν λόγω οδηγία.

Επί του τέταρτου ερωτήματος στην υπόθεση C-141/12, καθώς και επί του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος στην υπόθεση C-372/12, σχετικά με το άρθρο 41 του Χάρτη

- 61 Με το τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-141/12, καθώς και με το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-372/12, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη έχει την έννοια ότι ο αιτών άδεια διαμονής μπορεί να επικαλεστεί, έναντι των εθνικών αρχών, το προβλεπόμενο από τη διάταξη αυτή δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο της υποθέσεως και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποιο είναι το περιεχόμενο της φράσεως “νόμιμο συμφέρον της εμπιστευτικότητας” της διαδικασίας εκδόσεως της αποφάσεως, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

- 62 Η Επιτροπή φρονεί ότι τα ερωτήματα αυτά είναι απαράδεκτα λόγω της υποθετικής και γενικόλογης διατυπώσεώς τους.
- 63 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο εντός του πραγματικού και κανονιστικού πλαισίου το οποίο έχει προσδιορίσει με δική του ευθύνη, την ακρίβεια του οποίου δεν οφείλει να ελέγξει το Δικαστήριο, θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να απαντήσει σε προδικαστικό ερώτημα εθνικού δικαστηρίου μόνον εάν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, την οποία ζητεί το εθνικό δικαστήριο, δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμα όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση *Márquez Samohano*, C-190/13, EU:C:2014:146, σκέψη 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 64 Εν προκειμένω, όμως, δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση. Συγκεκριμένα, δεδομένου του πραγματικού πλαισίου που παραθέτουν τα αιτούντα δικαστήρια, δεν μπορεί να θεωρηθεί εντελώς υποθετικό το ζήτημα εάν οι αιτούντες στις υποθέσεις των κύριων δικών μπορούν να επικαλεστούν, δυνάμει του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη, δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο της υποθέσεως όσον αφορά τις αιτήσεις τους για χορήγηση άδειας διαμονής. Η διατύπωση των ερωτημάτων, καθώς και τα σχετικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις περί παραπομπής είναι, εξάλλου, αρκούντως σαφή ώστε, αφενός, να προσδιοριστεί το περιεχόμενο των ερωτημάτων αυτών και να είναι το Δικαστήριο σε θέση να απαντήσει σε αυτά και, αφετέρου, οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 65 Επί της ουσίας των προδικαστικών ερωτημάτων, οι Υ.Σ., Μ. και Σ., καθώς και η Ελληνική Κυβέρνηση φρονούν ότι ο αιτών άδεια διαμονής μπορεί να επικαλεστεί δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο της υποθέσεως βάσει του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη, δεδομένου ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας χορηγήσεως της εν λόγω άδειας, οι εθνικές αρχές εφαρμόζουν τις οδηγίες περί ασύλου. Αντιθέτως, η Ολλανδική, η Τσεχική, η Γαλλική, η Αυστριακή και η Πορτογαλική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι το άρθρο 41 του Χάρτη αφορά αποκλειστικά τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να αντληθεί από αυτό δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο υποθέσεως στο πλαίσιο εθνικής διαδικασίας.
- 66 Υπενθυμίζεται, καταρχάς, ότι το άρθρο 41 του Χάρτη, που επιγράφεται «Δικαίωμα χρηστής διοίκησης» των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ορίζει, στην παράγραφο 1, ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα σε αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου χρόνου εξέταση των υποθέσεών του από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης. Στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού διευκρινίζεται ότι το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στον φάκελό του, τηρουμένων των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού απορρήτου.
- 67 Συγκεκριμένα, από το γράμμα του άρθρου 41 του Χάρτη προκύπτει σαφώς ότι αυτό δεν απευθύνεται στα κράτη μέλη, αλλά μόνο στα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης (βλ., συναφώς, απόφαση *Cicala*, C-482/10, EU:C:2011:868, σκέψη 28). Επομένως, ο αιτών άδεια διαμονής δεν μπορεί να επικαλεστεί, βάσει του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη, δικαίωμα προσβάσεως στον σχετικό με την αίτησή του εθνικό φάκελο.
- 68 Βεβαίως, το δικαίωμα χρηστής διοίκησης που κατοχυρώνεται με τη διάταξη αυτή αποτυπώνει γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης (απόφαση *H.N.*, C-604/12, EU:C:2014:302, σκέψη 49). Ωστόσο, με τα ερωτήματά τους στις υπό κρίση υποθέσεις, τα αιτούντα δικαστήρια δεν ζητούν ερμηνεία αυτής της γενικής αρχής, αλλά ζητούν να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 41 του Χάρτη έχει εφαρμογή ως προς τα κράτη μέλη της Ένωσης.

69 Κατά συνέπεια, στο τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-141/12, καθώς και στο τρίτο και στο τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-372/12, πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη έχει την έννοια ότι ο αιτών άδεια διαμονής δεν μπορεί να επικαλεστεί τη διάταξη αυτή έναντι των εθνικών αρχών.

Επί των δικαστικών εξόδων

70 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, έχει την έννοια ότι τα δεδομένα σχετικά με τον αιτούντα άδεια διαμονής τα οποία περιέχει ένα διοικητικό έγγραφο, όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη «πρακτικό», όπου ο υπάλληλος παραθέτει τους λόγους στους οποίους στηρίζεται το σχέδιο αποφάσεως με την κατάρτιση του οποίου είναι επιφορτισμένος στο πλαίσιο της διαδικασίας που προηγείται της εκδόσεως αποφάσεως επί της αιτήσεως χορηγήσεως της εν λόγω άδειας, και, ενδεχομένως, τα δεδομένα τα οποία περιέχει η νομική ανάλυση που περιλαμβάνεται στο έγγραφο αυτό αποτελούν «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46, ενώ, αντιθέτως, ο χαρακτηρισμός αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός για τη νομική ανάλυση αυτή καθαυτή.
- 2) Το άρθρο 12, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 και το άρθρο 8, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν την έννοια ότι ο αιτών άδεια διαμονής έχει δικαίωμα προσβάσεως στο σύνολο των περιλαμβανόμενων στο πρακτικό δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν και τα οποία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρμόδιες εθνικές διοικητικές αρχές κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής. Για την άσκηση του δικαιώματος αυτού, αρκεί να δοθεί στον αιτούντα πλήρης εικόνα των δεδομένων αυτών κατά τρόπο εύληπτο, δηλαδή κατά τρόπο που να επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να βεβαιώνεται για την ακρίβεια των δεδομένων αυτών και για τη σύμφωνη με την οδηγία επεξεργασία τους, ούτως ώστε να μπορεί να ασκήσει ενδεχομένως τα δικαιώματα που απορρέουν από την εν λόγω οδηγία.
- 3) Το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει την έννοια ότι ο αιτών άδεια διαμονής δεν μπορεί να επικαλεστεί το προβλεπόμενο από τη διάταξη αυτή δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο της υποθέσεως έναντι των εθνικών αρχών.

(υπογραφές)